Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

23. oktober 2025 *

»Præjudiciel forelæggelse – retligt samarbejde på det civilretlige område – forordning (EU) nr. 1215/2012 – artikel 25, stk. 1 – værnetingsaftale indeholdt i en underentreprisekontrakt – overdragelse af en fordring, der udspringer af kontrakten – erhververens mulighed for at gøre værnetingsaftalen gældende over for skyldneren – betingelser«

I sag C-682/23,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Curtea de Apel Cluj (appeldomstolen i Cluj, Rumænien) ved afgørelse af 25. oktober 2023, indgået til Domstolen den 15. november 2023, i sagen

E.B. sp. z o.o.

mod

K.P. sp. z o.o.,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Ziemele, og dommerne A. Kumin (refererende dommer) og S. Gervasoni,

generaladvokat: D. Spielmann,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– E.B. sp. z o.o., ved avocați D.-V. Ceauşu og A. Cristescu,,

– K.P. sp. z o.o. ved avocat H. Bora, radca prawny M. Ostrowski og avocată R.-E. Stuparu,

– den schweiziske regering ved M. Kähr og L. Lanzrein, som befuldmægtigede,

* Processprog: rumænsk.

– Europa-Kommissionen ved A. Biolan og S. Noë, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 25, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1, herefter »Bruxelles Ia-forordningen«).

2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem E.B. sp. z o.o. og K.P. sp. z o.o., to polske selskaber, vedrørende de rumænske retters kompetence til at påkende et søgsmål anlagt af E.B. mod K.P., idet der er anlagt sag i Rumænien på grundlag af en værnetingsaftale indgået mellem sidstnævnte selskab og E. S.A., der er et rumænsk selskab, som har overdraget den fordring, der er genstand for dette søgsmål, til E.B.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning (EF) nr. 44/2001

3 Artikel 23, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1, herefter »Bruxelles I-forordningen«) bestemte:

»Såfremt parterne i tilfælde, hvor mindst en af dem har bopæl på en medlemsstats område, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller retterne i den pågældende medlemsstat kompetente. Medmindre parterne har aftalt andet, er denne ret eller disse retter enekompetente. En sådan aftale om værneting skal være indgået:

a) skriftligt eller mundtligt med skriftlig bekræftelse, eller

b) i en form, der er i overensstemmelse med den skik og brug, som parterne følger i deres indbyrdes forhold, eller

c) inden for international handel, i en form, der er i overensstemmelse med en sædvane, som parterne har eller burde have kendskab til, og som inden for sådan handel er almindelig kendt og regelmæssigt fulgt af parter i aftaler af samme type inden for den pågældende handelsbranche.«

Bruxelles Ia-forordningen

4 15., 16. og 19. betragtning til Bruxelles Ia-forordningen har følgende ordlyd:

»(15) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium. Dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af tvistens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. For at gøre de fælles regler mere gennemsigtige og undgå kompetencekonflikter bør juridiske personers bopæl defineres selvstændigt.

(16) Som kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl suppleres med alternative kriterier baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje. Kriteriet nær tilknytning bør tjene til at skabe retssikkerhed og undgå muligheden for, at sagsøgte indstævnes for en ret i en medlemsstat, som vedkommende ikke med rimelighed kunne forudse. […]

[…]

(19) Friheden til at indgå aftaler om værneting for parter i andre aftaler end forsikrings-, forbruger- og arbejdsaftaler, hvor en sådan aftalefrihed er begrænset, bør respekteres, dog med forbehold af de bestemmelser om enekompetence, der er fastsat i denne forordning.«

5 Denne forordnings artikel 4, stk. 1, foreskriver:

»Med forbehold af denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

6 Nævnte forordnings artikel 5, stk. 1, bestemmer:

»Personer, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i dette kapitels afdeling 2-7.«

7 Samme forordnings artikel 25 har følgende ordlyd:

»1. Såfremt parterne, uanset deres bopæl, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller disse retter kompetente, medmindre aftalen er materielt ugyldig efter loven i den pågældende medlemsstat. Medmindre parterne har aftalt andet, er denne ret eller disse retter enekompetente. Værnetingsaftalen skal være indgået:

a) skriftligt eller mundtligt med skriftlig bekræftelse

b) i en form, der er i overensstemmelse med den skik og brug, som parterne følger i deres indbyrdes forhold, eller

c) inden for international handel, i en form, der er i overensstemmelse med en sædvane, som parterne har eller burde have kendskab til, og som inden for sådan handel er almindelig kendt og regelmæssigt fulgt af parter i aftaler af samme type inden for den pågældende handelsbranche.

[...]

4. Aftaler om værneting samt tilsvarende bestemmelser i et dokument om oprettelse af en trust er ugyldige, såfremt de er i strid med artikel 15, 19 eller 23 eller udelukker kompetencen for de retter, som i medfør af artikel 24 er enekompetente.

5. En værnetingsaftale, der indgår som en del af en kontrakt, anses for at være en selvstændig aftale, der er uafhængig af kontraktens øvrige bestemmelser.

[...]«

National ret

Rumænsk ret

8 Artikel 1068, stk. 1, i Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (lov nr. 134/2010 om civil retspleje) af 1. juli 2010 (offentliggjort på ny i *Monitorul Oficial al României*, del I, nr. 247 af 10.4.2015) (herefter »den rumænske civile retsplejelov«) har følgende ordlyd:

»I formueretlige sager kan parterne aftale, hvilken ret der har kompetence til at påkende en aktuel eller potentiel tvist, der har tilknytning til udlandet. Aftalen kan indgås skriftligt, ved telegram, telex, fax eller ethvert andet kommunikationsmiddel, som gør det muligt at føre bevis herfor ved hjælp af en tekst. I mangel af bestemmelser om det modsatte er det valgte værneting enekompetent.«

9 Denne lovs artikel 1071 bestemmer:

»1. Den ret, ved hvilken sagen er anlagt, efterprøver af egen drift sin internationale kompetence i overensstemmelse med de nationale kompetenceregler. Hvis den fastslår, at hverken den eller en anden rumænsk ret har kompetence, afviser den sagen, da den ikke henhører under de rumænske domstoles kompetence, med forbehold af artikel 1070. Rettens afgørelse kan appelleres til den højere retsinstans.

2. De rumænske retters manglende internationale kompetence kan påberåbes på et hvilket som helst tidspunkt under sagen, herunder direkte ved iværksættelse af et retsmiddel. [...]«

Polsk ret

10 Artikel 509, stk. 2, i ustawa – Kodeks cywilny (lov om den civile lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. nr. 16, pos. 93), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »den polske civile lovbog«), bestemmer, at »erhververen ud over fordringen erhverver de rettigheder, der er knyttet til denne, herunder kravet på morarenter«.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

11 E.B. og E. PL., som er to polske selskaber, indgik henholdsvis den 24. marts og den 24. juli 2017 to kontrakter, hvoraf den første vedrørte forberedelse af en grund i Polen til opførelse af en ny fabrik til fremstilling af træprodukter, og den anden vedrørte udførelsen af byggearbejdet vedrørende

denne fabrik. I henhold til disse kontrakter forpligtede E. PL sig over for E.B. til at levere tjenesteydelser vedrørende projekteringen af bygge- og anlægsarbejdet og til at opføre fundamentet til dette byggeri.

12 Den 4. marts 2017 indgik E. PL. en underentreprisekontrakt med E. S.A., der er et rumænsk selskab. Den 10. juli 2017 indgik sidstnævnte en underentreprisekontrakt med K.P., der er et polsk selskab (herefter »den omhandlede underentreprisekontrakt«). Sidstnævnte kontrakt indeholder en værnetingsklausul, hvorefter »enhver tvist afgøres af retten på det sted, hvor kontrahenten har sit vedtægtsmæssige hjemsted« (herefter »den omhandlede værnetingsklausul«), uden at det præciseres, hvad der præcist skal forstås ved udtrykket »kontrahent«.

13 De fire aftaler, der er omhandlet i de to foregående præmisser, indeholder alle en klausul om, at de er underlagt polsk ret.

14 Ved kontrakt om overdragelse af en fordring af 16. december 2021 indgået mellem E. S.A. og E.B. med deltagelse af E. PL., overdrog E. S.A. et erstatningskrav på 14 050 878,35 polske złoty (PLN) (ca. 3 289 311 EUR) (herefter »det omhandlede erstatningskrav«) til E.B., idet E. S.A. angiveligt havde denne fordring mod K.P. som følge af sidstnævntes mangelfulde opfyldelse af sine kontraktlige forpligtelser i henhold til den omhandlede underentreprisekontrakt.

15 Den 21. december 2021 anlagde E.B. sag mod K.P. ved Tribunalul Specializat Cluj (den særlige domstol i Cluj, Rumænien) med påstand om inddrivelse af det omhandlede erstatningskrav med tillæg af morarenter. Til støtte for dette søgsmål gjorde E.B. gældende, at K.P. ifaldt såvel ansvar i kontraktforhold som ansvar uden for kontraktforhold. Som begrundelse for, at sagen blev anlagt ved Tribunalul Specializat Cluj (den særlige domstol i Cluj), påberåbte E.B. sig den omhandlede værnetingsklausul, idet E.B. gjorde gældende, at denne ret havde kompetence som ret i den retskreds, hvor E. S.A. havde sit hjemsted.

16 K.P. fremsatte til sit forsvar en indsigelse om, at de rumænske retter savnede international kompetence. For det første gjorde K.P. vedrørende påstanden om ansvar uden for kontrakt gældende, at den omhandlede værnetingsklausul ikke fandt anvendelse på dette område, og at Bruxelles Ia-forordningens artikel 7, nr. 2), burde finde anvendelse, hvorefter de polske retter havde kompetence, idet den angiveligt skadevoldende begivenhed var indtruffet i Polen. Hvad for det andet angik spørgsmålet om, hvorvidt K.P. ifaldt ansvar i kontraktforhold, gjorde K.P. gældende, at E.B. ikke som tredjemand i forhold til den omhandlede underentreprisekontrakt kunne påberåbe sig den omhandlede værnetingsklausul.

17 Ved dom af 19. december 2022 tog Tribunalul Specializat Cluj (den særlige domstol i Cluj) denne indsigelse om manglende kompetence til følge og afviste derfor søgsmålet med den begrundelse, at de rumænske retter ikke havde kompetence. Den 11. april 2023 iværksatte E.B. appel til prøvelse af denne dom ved Curtea de Apel Cluj (appeldomstolen i Cluj, Rumænien), som er den forelæggende ret.

18 E.B. har i det væsentlige gjort gældende, at den omstændighed, at erhververen af en fordring, der udspringer af en kontrakt, som indeholder en værnetingsklausul, har tiltrådt denne klausul – uanset på hvilket tidspunkt denne erhverver udtrykker et sådant samtykke – er tilstrækkelig til, at denne klausul får virkning, idet det ikke er påkrævet, at overdragerens oprindelige medkontrahent, over for hvem den nævnte klausul gøres gældende, giver et nyt samtykke, eftersom denne har givet samtykke ved indgåelsen af kontrakten. I et sådant tilfælde vil den

nationale ret, der er udpeget ved denne klausul, ikke længere skulle undersøge, om nævnte erhverver er indtrådt i overdragerens rettigheder og forpligtelser, idet en sådan efterprøvelse alene er relevant i en situation, hvor det er skyldneren for den overdragne fordring, der ønsker at gøre en værnetingsklausul, der er indsat i den kontrakt, hvoraf den overdragne fordring udspringer, gældende over for samme erhverver. I den foreliggende sag har E.B. som erhverver af det omhandlede erstatningskrav ikke alene ikke gjort indsigelse mod anvendelsen af den omhandlede værnetingsklausul, men E.B. har endog påberåbt sig den. For så vidt som E.B. er erhverver af en fordring, der udspringer af den omhandlede underentreprisekontrakt, hvori denne klausul er indsat, er der desuden ikke anledning til at anvende Domstolens praksis vedrørende de situationer, hvor tredjemanden ikke havde nogen forbindelse med den værnetingsklausul, som en af de oprindelige parter i kontrakten ønskede at gøre gældende over for tredjemanden.

19 K.P. har gjort gældende, at en værnetingsklausul kun kan have virkning mellem de oprindelige kontraktparter og ikke i forhold til en tredjemand, såsom erhververen af en fordring, der udspringer af kontrakten, henset til den intuitu personae-karakter som sådan klausul, der er resultatet af forhandlingerne mellem disse oprindelige parter, har. Det vil derfor i tilfælde af en tvist være nødvendigt at efterprøve, om erhververen af den fordring, der udspringer af den oprindelige kontrakt, og skyldneren for den overdragne fordring er bundet af den værnetingsklausul, der er indeholdt i denne kontrakt, idet dette forhold skal gøres til genstand for en særskilt undersøgelse, da en sådan klausul har en selvstændig karakter i forhold til den nævnte kontrakt. Endvidere følger det af princippet om aftalefrihed, at en tredjemand ikke kan gøre en værnetingsklausul gældende over for en person, der har indgået aftale om denne klausul, eftersom den pågældendes samtykke til klausulen er blevet givet under hensyntagen til det retsforhold, der er etableret med medkontrahenten, og er begrænset til dennes forhold til medkontrahenten. Endelig har K.P. anført, at eftersom Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 om værnetingsklausuler har karakter af en undtagelse i forhold til de kompetenceregler, der er fastsat i denne forordning, og derfor skal fortolkes og anvendes strengt, bør det lægges til grund, at det er i forhold til dem, der er parter i selve tvisten, skal fastslås, om der foreligger en »aftale mellem parterne, ifølge hvilken en ret i en medlemsstat har kompetence til at påkende tvister i anledning af et bestemt retsforhold« i denne bestemmelses forstand.

20 Den forelæggende ret har på den ene side anført, at E.B. i den foreliggende sag har påberåbt sig den omhandlede værnetingsklausul i sin egenskab af erhverver af det omhandlede erstatningskrav og således har gjort brug af en rettighed, der er knyttet til den omhandlede underentreprisekontrakt, som E.B. har til hensigt at gøre gældende over for K.P. i dennes egenskab af skyldner for den fordring, der er blevet overdraget, idet K.P. oprindeligt havde givet samtykke til denne klausul, da K.P. underskrev denne kontrakt, men den forelæggende ret har på den anden side anført, at E.B. som erhverver af denne ene fordring ikke er indtrådt i alle E. S.A.s rettigheder og forpligtelser i henhold til den nævnte kontrakt.

21 Den forelæggende ret har desuden anført, at i henhold til den polske civile lovbogs artikel 509, stk. 2, som E.B. har påberåbt sig til støtte for sin appel, og således som bestemmelsen fortolkes af Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen), medfører overdragelsen af en fordring ikke blot en overførsel af fordringen til erhververens formue, men ligeledes en overførsel af de rettigheder, der er knyttet til denne, herunder retten til at påberåbe sig anvendelsen af en værnetingsaftale, der er indeholdt i den kontrakt, hvis manglende opfyldelse har givet anledning til den pågældende fordring. Overdragelsen af en fordring indebærer derimod ikke en overførsel af de forpligtelser, som overdrageren er bundet af over for skyldneren for en fordring, der er overdrages.

22 Det er på denne baggrund, at den forelæggende ret ønsker oplyst, om Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 skal fortolkes således, at de bedømmelseskriterier, der er opstillet i Domstolens praksis med henblik på at afgøre, om en værnetingsklausul finder anvendelse i forholdet mellem en af de oprindelige parter i den kontrakt, hvori denne klausul er indsat, og en tredjepart i forhold til denne kontrakt, skal anvendes i en situation som den, der er omhandlet i den sag, der er indbragt for den forelæggende ret.

23 I denne henseende har den forelæggende ret fremhævet den omstændighed, at til forskel fra denne sag vedrørte de sager, der gav anledning til dom af 7. februar 2013, Refcomp (C-543/10, EU:C:2013:62), af 21. maj 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335), og af 18. november 2020, DelayFix (C-519/19, EU:C:2020:933), en værnetingsklausul, som blev gjort gældende over for en tredjemand, som ikke oprindeligt havde givet sit samtykke hertil, og som modsatte sig dens anvendelse.

24 Den forelæggende ret har ligeledes anført, at selv om værnetingsaftalen i den sag, der gav anledning til dom af 28. juni 2017, Leventis og Vafeias (C-436/16, EU:C:2017:497), blev påberåbt af en tredjemand i forhold til den kontrakt, hvori denne værnetingsaftale var indsat, havde denne tredjemand imidlertid ingen funktionel forbindelse med de oprindelige parter i aftalen, som kunne begrunde en overtagelse af de rettigheder, der fulgte af denne aftale eller den nævnte værnetingsaftale. I øvrigt kan Domstolens praksis vedrørende sager angående specialiserede områder, navnlig området for konnossementer, forsikringsaftaler og selskabsaftaler, ikke generelt overføres på alle former for aftaler.

25 Ifølge den forelæggende ret følger det af princippet om aftalefrihed, at en værnetingsaftale kun kan have virkning i forholdet mellem de parter, der oprindeligt har givet deres samtykke hertil. Den forelæggende ret er derfor af den opfattelse, at en tredjemand i forhold til den kontrakt, hvori en sådan værnetingsaftale er indsat, ikke kan påberåbe sig denne, selv hvis den pågældende erhverver visse rettigheder i henhold til denne aftale.

26 Endelig ønsker den forelæggende ret oplyst, om den oprindelige medkontrahents indsigelse er afgørende i forbindelse med bedømmelsen af, om en værnetingsklausul i den kontrakt, som den oprindelige medkontrahent indgik med overdrageren, finder anvendelse på en fordring, der er opstået som følge af misligholdelse af kontrakten, og som påberåbes af tredjemand som erhverver af denne fordring. Den forelæggende ret ønsker i givet fald ligeledes oplyst, om det er nødvendigt, for at denne tredjemand gyldigt kan påberåbe sig denne klausul, at skyldneren for den overdragne fordring i sin egenskab af oprindelig medkontrahent giver et nyt samtykke i denne henseende.

27 På denne baggrund har Curtea de Apel Cluj (appeldomstolen i Cluj) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Kan bestemmelserne i [Bruxelles Ia-forordningens artikel 25] fortolkes således, at de giver erhververen af et krav, der udspringer af en entreprisekontrakt, ret til at påberåbe sig den i denne kontrakt indsatte aftale om værneting over for den oprindelige kontraktpart, når overdragelsesaftalen i henhold til den nationale lovgivning, der finder anvendelse på tvistens realitet, omfatter overdragelsen af kravet og dets accessoriske rettigheder, men ikke de forpligtelser, der følger af kontrakten?

2) Har [en] indsigels[e] rejst af den part, der har indgået aftalen om værneting, og mod hvilken sagen er anlagt, indflydelse på udpegningen af den kompetente ret i et tilfælde som det ovenfor nævnte? Er et nyt samtykke fra denne part før [eller] samtidig[t] med sagsanlægget påkrævet, for at den erhvervende tredjemand kan påberåbe sig aftalen om værneting?«

Om de præjudicielle spørgsmål

28 Med sine spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, skal fortolkes således, at en tredjemand som erhverver af et erstatningskrav, der udspringer af manglende opfyldelse af en kontrakt, hvori der indgår en værnetingsklausul, kan påberåbe sig denne klausul over for den oprindelige medkontrahent i dennes egenskab af skyldner for denne fordring inden for rammerne af et søgsmål med påstand om inddrivelse af nævnte fordring og uden denne skyldners samtykke i en situation, hvor en overdragelse af en fordring i henhold til den nationale lovgivning, der finder anvendelse på denne kontrakt, således som den fortolkes i national retspraksis, medfører en overførsel til erhververens formue ikke blot af retten til fordringen, men ligeledes af de rettigheder, der er knyttet til nævnte fordring, herunder en overførsel af retten til at påberåbe sig en værnetingsaftale, der er indeholdt i den nævnte kontrakt.

29 Det fremgår af Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, at »[s]åfremt parterne, uanset deres bopæl, har aftalt, at en ret eller retterne i en medlemsstat skal være kompetente til at påkende allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold, er denne ret eller disse retter kompetente, medmindre aftalen er materielt ugyldig efter loven i den pågældende medlemsstat«.

30 Denne bestemmelse præciserer således hverken, om en aftale om værneting kan overføres fra parterne i en kontrakt til en tredjemand, som er part i en senere kontrakt, og som helt eller delvis indtræder i rettigheder og forpligtelser for en af parterne i den oprindelige kontrakt (dom af 25.4.2024, Maersk og Mapfre España, C-345/22 – C-347/22, EU:C:2024:349, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis), eller om en sådan tredjemand kan gøre en sådan værnetingsklausul gældende i forhold til en af disse oprindelige aftaleparter.

31 Det forholder sig ikke desto mindre således, at Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, som en materiel gyldighedsbetingelse utvetydigt kræver, at parterne skal have »aftalt« en ret eller retterne i en medlemsstat (jf. i denne retning dom af 27.2.2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, præmis 35).

32 Ifølge fast retspraksis skal bestemmelserne i Bruxelles Ia-forordningens artikel 25 fortolkes strengt for så vidt angår de deri opstillede betingelser, idet de både fraviger reglen i denne forordnings artikel 4, i henhold til hvilken kompetencen afgøres efter det almindelige princip om, at en sag skal anlægges, hvor sagsøgte har bopæl, og reglen om, at de specielle kompetenceregler afgøres efter forordningens artikel 7-9 (dom af 27.2.2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, præmis 34 og den deri nævnte retspraksis).

33 Det fremgår af Domstolens praksis, at den ret, for hvilken en sag er indbragt, derfor har pligt til in limine litis at efterprøve, om den værnetingsaftale, som tillægger retten kompetence, faktisk har været genstand for de oprindelige parters samstemmende vilje, som skal være udtrykt klart og præcist, idet formkravene i Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, i denne forbindelse skal sikre, at den samstemmende vilje faktisk er godtgjort. Heraf følger, at en aftale om værneting i en

kontrakt principielt kun kan have virkning på forholdet mellem de parter, som har givet deres samtykke hertil ved indgåelsen af kontrakten (jf. i denne retning dom af 18.11.2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933, præmis 41 og 42 og den deri nævnte retspraksis).

34 Når dette er sagt, følger det af Domstolens praksis, at en klausul, som en tredjemand i forhold til kontrakten ikke har givet sit samtykke til, kun kan gøres gældende over for sidstnævnte, såfremt denne i overensstemmelse med den nationale lovgivning, der i henhold til de internationale privatretlige regler, der gælder for den ret, ved hvilken sagen er anlagt, finder anvendelse på sagens realitet, er indtrådt i alle kontraktens oprindelige parters rettigheder og forpligtelser (jf. i denne retning dom af 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, præmis 65, og af 18.11.2020, DelayFix, C-519/19, EU:C:2020:933, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).

35 Omvendt skal en tredjemand i forhold til en kontrakt, hvori der er indeholdt en værnetingsklausul, således kunne påberåbe sig denne klausul over for en oprindelig kontraktpart på samme betingelser som dem, hvorunder den oprindelige part kunne påberåbe sig klausulen over for tredjeparten, nemlig når tredjeparten er indtrådt i alle den anden oprindelige kontraktparts rettigheder og forpligtelser.

36 I modsat fald ville den oprindelige medkontrahent som skyldner for den overdragne fordring nemlig få tildelt flere rettigheder, end vedkommende havde før overdragelsen af fordringen, for så vidt som den oprindelige medkontrahent efter denne overdragelse kunne vælge ikke længere at være bundet af den værnetingsaftale, som vedkommende havde indgået med overdrageren (jf. analogt dom af 25.4.2024, Maersk og Mapfre España, C-345/22 – C-347/22, EU:C:2024:349, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).

37 En sådan løsning er nødvendig, henset til de formål, der forfølges med Bruxelles Ia-forordningen, således som de bl.a. fremgår af 15. og 16. betragtning hertil, hvoraf det fremgår, at EU-lovgiver har ønsket at vedtage kompetenceregler, der frembyder en høj grad af forudsigelighed og gennemsigtighed med henblik på at styrke retssikkerheden og lette en forsvarlig retspleje. Domstolen har således gentagne gange fastslået, at med henblik på at fremme disse mål, navnlig hensynet til retssikkerheden, skal den retslige beskyttelse af personer bosat i EU styrkes ved at gøre det let for en sagsøger at finde den ret, for hvilken sagen kan indbringes, og ved at gøre det muligt for sagsøgte på rimelig vis at forudse, ved hvilken ret vedkommende kan sagsøges (jf. i denne retning dom af 27.2.2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, præmis 38 og 39 og den deri nævnte retspraksis).

38 Disse formål kunne imidlertid blive bragt i fare, hvis muligheden for at gøre en værnetingsklausul gældende i forholdet mellem en af de oprindelige parter i den kontrakt, hvori denne klausul indgår, og en tredjemand i forhold til denne kontrakt afhang af, hvorvidt det er en af disse oprindelige parter eller denne tredjemand, der først påberåber sig klausulen ved at anlægge sag ved den udpegede ret, hvilket ville være tilfældet, hvis den nævnte tredjemand ikke kunne påberåbe sig den nævnte klausul over for de nævnte oprindelige parter på de samme betingelser som dem, hvorunder disse i overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 34, kunne påberåbe sig den samme klausul over for tredjemanden.

39 Det følger heraf, at i en situation, hvor en oprindelig part i en kontrakt, hvori der er indeholdt en værnetingsklausul, ikke har samtykket i, at denne klausul gøres gældende over for vedkommende af en tredjemand i forhold til denne kontrakt, kan sidstnævnte ikke desto mindre påberåbe sig den nævnte klausul over for denne oprindelige part, hvis tredjemanden er indtrådt i alle den anden oprindelige kontraktparts rettigheder og forpligtelser i henhold til samme kontrakt.

40 Med forbehold for den efterprøvelse, som det påhviler den forelæggende ret at foretage, har K.P. i det foreliggende tilfælde ikke blot – i sin egenskab af skyldner for det omhandlede overdragede erstatningskrav – ikke udtrykkeligt givet samtykke til, at den omhandlede værnetingsklausul kan gøres gældende af E.B. over for K.P., men E.B. er heller ikke indtrådt i alle E. S.A.s rettigheder og forpligtelser i henhold til den omhandlede underentreprisekontrakt. Det fremgår nemlig af de sagsakter, som Domstolen råder over, at E. S.A. begrænsede sig til kun at overdrage det omhandlede erstatningskrav til E.B.

41 Ifølge de oplysninger, som den forelæggende ret har fremlagt, har Sąd Najwyższy (øverste domstol) imidlertid i sin praksis fortolket den polske civillovbogs artikel 509, stk. 2, der, således som det fremgår af nærværende doms præmis 13, finder anvendelse på alle de kontrakter, der er indgået mellem parterne i hovedsagen, således, at overdragelsen af en fordring medfører en overførsel ikke alene af fordringen til erhververens formue, men ligeledes en overførsel af de rettigheder, der er knyttet til denne fordring, nemlig for så vidt angår det omhandlede erstatningskrav retten til, bl.a., at påberåbe sig anvendelsen af en værnetingsaftale, der er indeholdt i den kontrakt, hvis misligholdelse har givet anledning til denne fordring.

42 Den forelæggende ret ønsker derfor oplyst, om Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, er til hinder for en sådan national retspraksis, hvoraf det fremgår, at en tredjemand i forhold til en kontrakt i sin egenskab af erhverver af en fordring i henhold til denne kontrakt gyldigt kan gøre en værnetingsklausul gældende over for den oprindelige medkontrahent i dennes egenskab af skyldner for en overdraget fordring, der udspringer af denne kontrakt, når den oprindelige medkontrahent ikke har givet sit samtykke til, at denne klausul påberåbes over for vedkommende af denne tredjemand.

43 I overensstemmelse med den praksis fra Domstolen, der er nævnt i denne doms præmis 33, kan en værnetingsklausul, der er indsat i en kontrakt, principielt kun have virkning i forholdet mellem de parter, som har givet deres samtykke ved indgåelsen af denne kontrakt. Når dette er sagt, skal det præciseres, at denne retspraksis har til formål at beskytte tredjemænd i forhold til den nævnte aftale snarere end de oprindelige parter i samme aftale.

44 For så vidt som det kan godtgøres, at de oprindelige parter i kontrakten har givet deres samtykke til at være bundet af værnetingsklausulen med hensyn til tvister, der udspringer af den kontrakt, hvori værnetingsklausulen er indeholdt (jf. i denne retning dom af 25.4.2024, Maersk og Mapfre España, C-345/22 – C-347/22, EU:C:2024:349, præmis 51 og den deri nævnte retspraksis), befinder disse oprindelige parter sig ikke i en situation, der er sammenlignelig med situationen for en tredjemand i forhold til en kontrakt, til hvem en fordring, der udspringer af denne kontrakt, er blevet overdraget, men som ikke har givet sit samtykke til denne klausul, hvorfor der ikke er nogen grund til at give dem samme beskyttelse som en sådan tredjemand.

45 Som det fremgår af Domstolens praksis vedrørende Bruxelles I-forordningens artikel 23, stk. 1, har begrænsningen af en værnetingsaftales rækkevidde til kun at omfatte tvister, der udspringer af det retsforhold, i anledning af hvilket klausulen er indgået, desuden til formål at undgå, at en part uden at være klar over det udsættes for, at en bestemt ret får tildelt tvister, der måtte opstå i andre retsforhold end det, i anledning af hvilket værnetingsaftalen er aftalt (jf. i denne retning dom af 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, præmis 68 og den deri nævnte retspraksis). I det omfang, Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, som ifølge tabellen i bilag III til denne sidstnævnte forordning svarer til Bruxelles I-forordningens artikel 23, ligeledes indeholder udtrykket »allerede opståede tvister eller fremtidige tvister i anledning af et bestemt retsforhold«,

kan denne retspraksis overføres på Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1 (jf. i denne retning dom af 27.2.2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

46 En tvist vedrørende inddrivelse af et erstatningskrav på grundlag af ansvaret hos en af de oprindelige parter i den kontrakt, hvori der findes en værnetingsklausul, som følge af en culpøs manglende opfyldelse af denne kontrakt udspringer imidlertid af det retsforhold, i anledning af hvilket denne klausul blev aftalt, således at denne oprindelige part ikke kan være overrasket over at blive sagsøgt ved den ret, der er udpeget i den nævnte klausul med henblik på denne inddrivelse, selv om dette erstatningskrav er blevet overdraget til en tredjepart i forhold til kontrakten.

47 Som det fremgår af den praksis fra Domstolen, der er nævnt i denne doms præmis 36, skal det desuden undgås, at overdragelsen af en fordring, der udspringer af den kontrakt, hvori værnetingsklausulen er indeholdt, bevirker, at overdragerens oprindelige medkontrahent tillægges flere rettigheder, end denne havde før denne overdragelse.

48 Det skal følgelig fastslås, at i tilfælde af en overdragelse af en fordring, der udspringer af en kontrakt, hvori der indgår en værnetingsklausul, skal skyldneren for den overdragne fordring, som er overdragerens oprindelige medkontrahent, principielt anses for fortsat at være bundet af denne klausul.

49 Det forholder sig ikke desto mindre således, at denne oprindelige medkontrahent for det første heller ikke må stilles ringere som følge af denne overdragelse af fordringen. Med andre ord skal denne klausul fortolkes således, at enhver situation, hvor den nævnte medkontrahent kan sagsøges ved andre domstole end dem, hvor den anden oprindelige kontraktpart kunne have anlagt sag i henhold til nævnte klausul, undgås.

50 En sådan fortolkning gør det nemlig muligt at fremme det formål om retssikkerhed, der forfølges med Bruxelles Ia-forordningen, og som er nævnt i denne doms præmis 37, for så vidt som den sikrer, at sagsøgte med rimelighed kan forudse, ved hvilken ret vedkommende kan sagsøges, og dette uafhængigt af, hvorvidt en fordring, der udspringer af den kontrakt, hvori værnetingsklausulen er indsat, er blevet overdraget eller ej.

51 Det skal i øvrigt bemærkes, at Bruxelles Ia-forordningen på samme måde som Bruxelles I-forordningen, som den erstattede, har til formål at sikre overholdelsen af retten til forsvar, at sikre en rimelig balance mellem sagsøgerens og sagsøgtes rettigheder samt i videst muligt omfang at beskytte sagsøgte, der har bopæl på Den Europæiske Unions område (jf. i denne retning dom af 17.11.2011, Hypoteční banka, C-327/10, EU:C:2011:745, præmis 33, 46 og 48). Disse formål kommer bl.a. til udtryk i Bruxelles Ia-forordningens artikel 4, stk. 1, ved princippet om, at personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, skal sagsøges ved retterne i denne medlemsstat, og i denne forordnings artikel 5, stk. 1, ved en begrænsning af de situationer, hvor personer, der har bopæl på en medlemsstats område, undtagelsesvis kan sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat.

52 For det andet kan de oprindelige parter i kontrakten fra start af udtrykkeligt aftale, at den værnetingsklausul, der er fastsat i denne kontrakt, ikke kan gøres gældende over for dem, i tilfælde af at en fordring, der udspringer af den nævnte kontrakt, overdrages til tredjemand.

53 Det fremgår nemlig af 19. betragtning til Bruxelles Ia-forordningen, at EU-lovgiver har ønsket at prioritere respekten for princippet om aftalefrihed, således at parternes valg skal efterkommes, dog med forbehold af dels de undtagelser, der er fastsat i denne forordnings artikel 25, stk. 4, sammenholdt med forordningens artikel 15, 19 og 23, på området for forsikrings-, forbruger- og arbejdsaftaler, dels værneting, der har enekompetence i henhold til denne forordnings artikel 25, stk. 4, sammenholdt med nævnte forordnings artikel 24 (jf. i denne retning dom af 27.2.2025, Società Italiana Lastre, C-537/23, EU:C:2025:120, præmis 56 og 64).

54 Som det fremgår af nærværende doms præmis 48, skal skyldneren for den overdragne fordring, som er overdragerens oprindelige medkontrahent, i mangel af en sådan udtrykkelig aftale derimod i tilfælde af overdragelse af en fordring, der udspringer af en kontrakt, hvori der indgår en værnetingsklausul, fortsat være bundet af denne klausul og kan ikke ensidigt modsætte sig dens anvendelse, når erhververen af denne fordring anlægger sag ved den ret, der i henhold til den nævnte klausul er udpeget med henblik på inddrivelse af nævnte fordring.

55 I den foreliggende sag har E. S.A. og K.P. som oprindelige parter i den omhandlede underentreprisekontrakt ved den omhandlede værnetingsklausul aftalt, at »retten på det sted, hvor medkontrahenten har sit vedtægtsmæssige hjemsted«, har kompetence til at påkende tvister, der udspringer af denne kontrakt, herunder for så vidt angår det omhandlede erstatningskrav, der udspringer af den nævnte kontrakt. Det fremgår for det første af forelæggelsesafgørelsen, at E.B. i sin egenskab af erhverver af denne fordring anlagde sag ved den samme ret, som E S.A. kunne have anlagt sag ved i henhold til denne klausul, hvis sidstnævnte selskab ikke havde overdraget E.B. den nævnte fordring, således at K.P. ikke synes at være blevet stillet i en mindre gunstig situation som følge af denne overdragelse. For det andet fremgår det ikke af de sagsakter, som Domstolen råder over, at disse oprindelige parter havde aftalt, at erhververen i tilfælde af overdragelse af en fordring i henhold til den omhandlede underentreprisekontrakt ikke kunne gøre den nævnte klausul gældende over for dem. Med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse synes E.B. derfor inden for rammerne af tvisten i hovedsagen at være berettiget til at gøre den samme værnetingsklausul gældende over for K.P. med henblik på at opnå inddrivelse af det omhandlede erstatningskrav.

56 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at Bruxelles Ia-forordningens artikel 25, stk. 1, skal fortolkes således, at en tredjemand som erhverver af et erstatningskrav, der udspringer af manglende opfyldelse af en kontrakt, hvori der er indsat en værnetingsklausul, kan påberåbe sig denne klausul over for den oprindelige medkontrahent i dennes egenskab af skyldner for denne fordring på samme betingelser som dem, hvorunder den anden oprindelige part i kontrakten kunne have påberåbt sig denne klausul over for sidstnævnte inden for rammerne af et søgsmål med påstand om inddrivelse af den nævnte fordring og uden denne skyldners samtykke i en situation, hvor en overdragelse af en fordring i henhold til den nationale lovgivning, der finder anvendelse på denne kontrakt, således som fortolket i national retspraksis, medfører en overførsel til erhververens formue ikke blot af retten til fordringen, men ligeledes af de rettigheder, der er knyttet til nævnte fordring, herunder en overførsel af retten til at påberåbe sig en værnetingsaftale, der er indsat i den nævnte kontrakt, medmindre de oprindelige parter i kontrakten udtrykkeligt har aftalt, at denne klausul ikke kan gøres gældende over for dem i tilfælde af overdragelse til tredjemand af en fordring, der udspringer af samme kontrakt.

Sagsomkostninger

57 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Sjette Afdeling) for ret:

Artikel 25, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område

skal fortolkes således, at

en tredjemand som erhverver af et erstatningskrav, der udspringer af manglende opfyldelse af en kontrakt, hvori der er indsat en værnetingsklausul, kan påberåbe sig denne klausul over for den oprindelige medkontrahent i dennes egenskab af skyldner for denne fordring på samme betingelser som dem, hvorunder den anden oprindelige part i kontrakten kunne have påberåbt sig denne klausul over for sidstnævnte inden for rammerne af et søgsmål med påstand om inddrivelse af den nævnte fordring og uden denne skyldners samtykke i en situation, hvor en overdragelse af en fordring i henhold til den nationale lovgivning, der finder anvendelse på denne kontrakt, således som fortolket i national retspraksis, medfører en overførsel til erhververens formue ikke blot af retten til fordringen, men ligeledes af de rettigheder, der er knyttet til nævnte fordring, herunder en overførsel af retten til at påberåbe sig en værnetingsaftale, der er indsat i den nævnte kontrakt, medmindre de oprindelige parter i kontrakten udtrykkeligt har aftalt, at denne klausul ikke kan gøres gældende over for dem i tilfælde af overdragelse til tredjemand af en fordring, der udspringer af samme kontrakt.

Underskrifter